

PRESENT I FUTUR DEL NOSTRE TURISME

Jornades de Debat
22 i 23 d'abril de 2016

A photograph of a woman and a young child standing on a sandy beach, looking out at the ocean. The woman is on the right, wearing a light blue bikini, and the child is on the left, wearing green shorts. They are standing in the shallow water where waves are breaking. The sky is a clear, light blue, and the ocean is a deep blue with white foam from the waves. In the background, there are dark, silhouetted mountains or hills under a clear sky.

És possible parlar de turisme sostenible?

Joana Maria Arrom Munar

Geògrafa. Professora de la Facultat de Turisme de la Universitat de les Illes Balears

A què ens referim quan parlam de turisme sostenible?

En general tots entenem que el turisme sostenible es refereix a aquella modalitat turística que permet que l'activitat turística perduri amb rendibilitat econòmica al llarg del temps, però no a costa dels recursos propis de la destinació, especialment dels recursos naturals.

És un terme d'ús generalitzat per a referir-se a aquell turisme que persegueix qualque cosa més que els beneficis purament econòmics.

A què ens referim quan parlam de turisme sostenible?

Butler, al 1991, realitza una de les primeres aportacions a la conceptualització científica del turisme sostenible:

“El turisme que es desenvolupa i es manté a una zona d’una manera i a una escala tals que aquesta activitat turística resulta viable durant un temps indefinit i no deteriora o altera el medi ambient.”

A què ens referim quan parlam de turisme sostenible?

Al 1993, la OMT, prenent com a referència la definició de desenvolupament sostenible de l'Informe Brundlant (1987), proposa una definició de turisme sostenible:

“El turisme sostenible pot definir-se com aquell que satisfà les necessitats dels turistes i regions amfitriones presents, al mateix temps que protegeix i millora les oportunitats del futur. Està enfocat envers la gestió de tots els recursos de tal manera que es satisfacin les necessitats econòmiques, socials i estètiques al mateix temps que es respectin la integritat cultural, els processos ecològics essencials, la diversitat biològica i els sistemes de suport a la vida.”

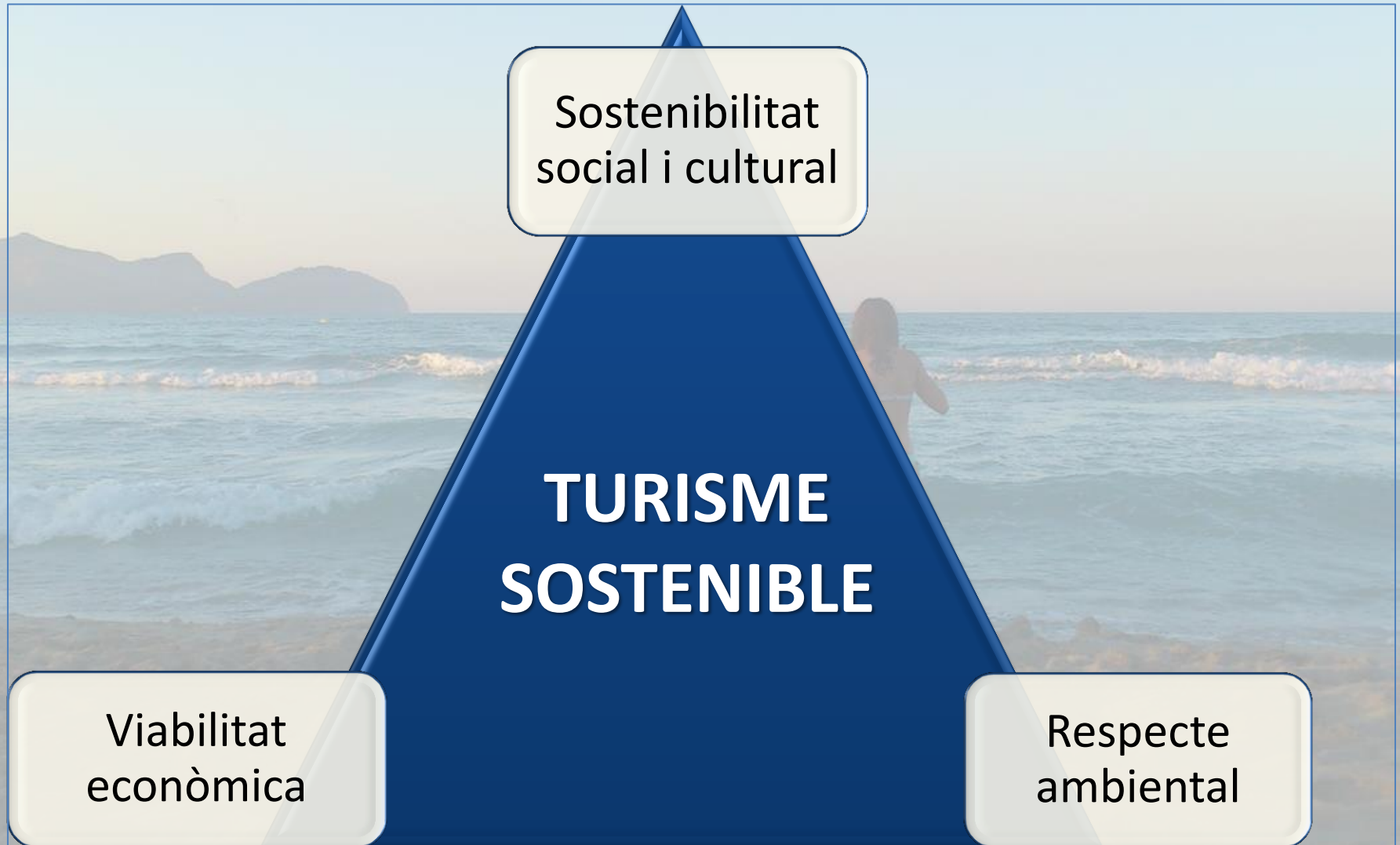
A què ens referim quan parlam de turisme sostenible?

Al 2004, la OMT amplia i concreta la concepció de turisme sostenible:

“Les directrius per al desenvolupament sostenible del turisme i les pràctiques de gestió sostenible són aplicables a totes les formes de turisme a totes les destinacions, inclosos el turisme de masses i els diversos segments turístics.

Els principis de sostenibilitat es refereixen als aspectes ambientals, econòmics i socioculturals del desenvolupament turístic, havent-se d'establir un equilibri adequat entre aquestes tres dimensions per a garantir la seva sostenibilitat a llarg termini.”

Les tres dimensions del turisme sostenible

Les tres dimensions del turisme sostenible

Dimensió social

- Benestar de les comunitats receptores. Satisfacció dels residents amb el turisme. Qualitat de vida.
- Conservació del patrimoni cultural, tant el tangible com l'intangibile. Respecte als valors socials i culturals.
- Accés dels residents als principals recursos.
- Aspectes sanitaris i de seguretat.
- Presa de consciència i participació de la comunitat.

Les tres dimensions del turisme sostenible

Dimensió econòmica

- Treball de qualitat.
- Beneficis econòmics per a la comunitat receptora.
- No estacionalitat.
- Control de la intensitat turística.
- Ordenació i planificació del desenvolupament turístic.
- Diversitat de l'oferta.
- Protecció de la marca de la destinació.

Les tres dimensions del turisme sostenible

Dimensió ambiental

- Protecció dels ecosistemes en perill. Preservació de la biodiversitat.
- Gestió energètica.
- Gestió hídrica.
- Gestió dels residus.
- Contaminació atmosfèrica.
- Conservació/protecció del paisatge.
- Polítiques de gestió ambiental.

Així doncs, el turisme sostenible ha de...

- Fer un ús òptim dels recursos ambientals, assegurant el manteniment dels processos ecològics essencials i col·laborant en la conservació del medi ambient.
- Respectar l'autenticitat sociocultural de les societats amfitriones, i reforçar els valors de relació, intercanvi d'experiències i enriquiment, tant dels visitants com de la població local.
- Assegurar activitats econòmiques viables a llarg termini.

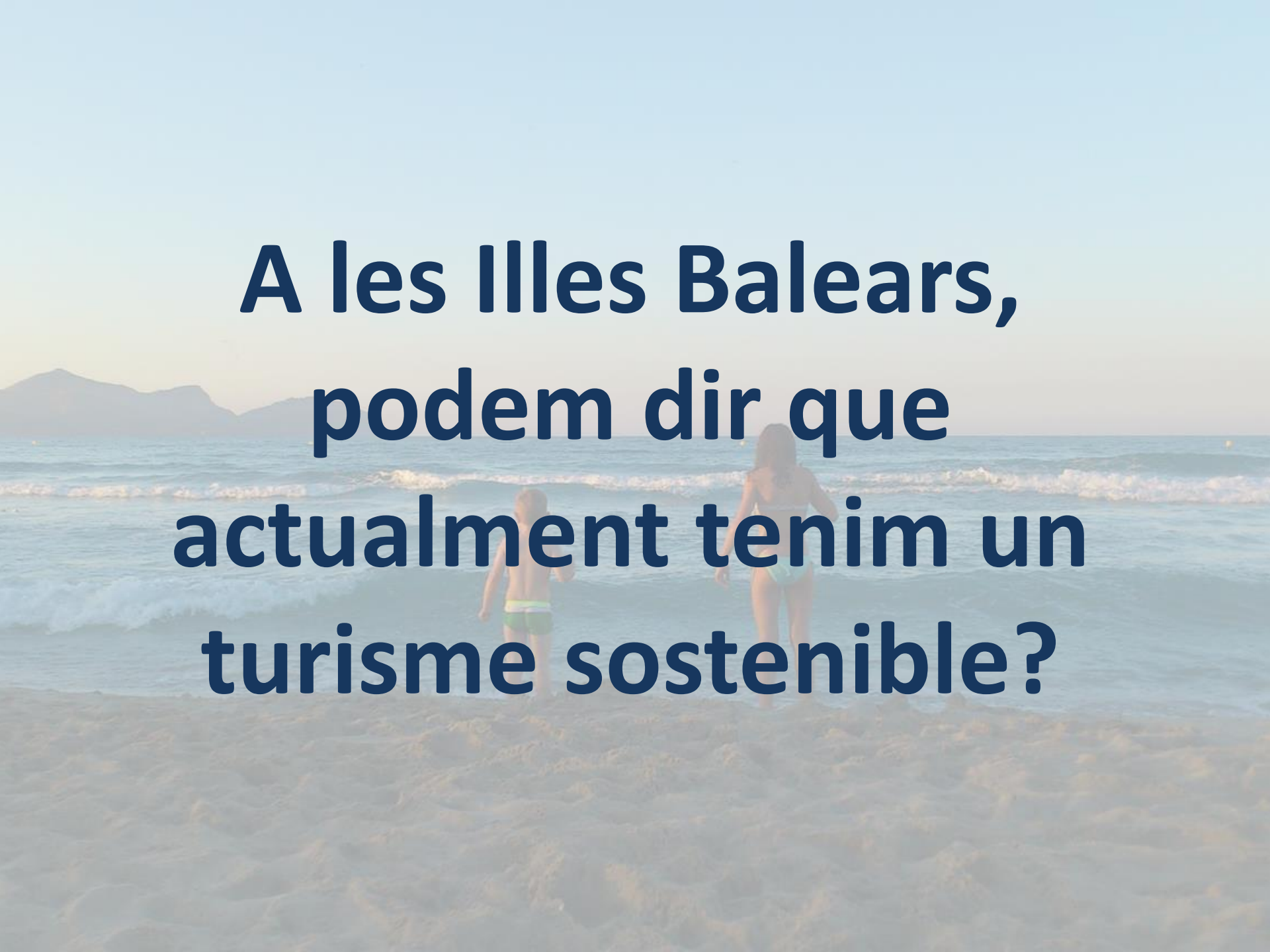
Quins principis han de regir el turisme sostenible?

Segons Cronin, el desenvolupament del turisme sostenible ha de seguir les següents premisses:

1. Principis ètics que respectin la cultura i el medi de la destinació, l'economia i el mode de vida.
2. Implicació de la població local.
3. Equitat en la distribució de beneficis i costos.
4. Esser planificat de manera integrada, respectant la protecció del medi per a les generacions futures.
5. Esser planificat de manera integral amb altres sectors econòmics.
6. Esser avaluat, per així mesurar-ne els impactes i permetre accions que en redueixin els efectes negatius.

El turisme sostenible, correspon a una tipologia turística concreta?

- **Correspon a una visió transversal de fer turisme, una concepció que és aplicable a totes les modalitats, adaptant els objectius de conservació a la realitat de cada destinació. És un paradigma adaptable a les característiques específiques de cada destinació.**
- **És un objectiu al que haurien d'aspirar totes les modalitats turístiques, així com tots els sectors implicats en l'activitat turística.**

A photograph of a beach at sunset. The sky is a mix of light blue and orange. The ocean has gentle waves with white foam. In the foreground, two people are standing in the shallow water, their backs to the camera. The person on the left is wearing a green and yellow swimsuit, and the person on the right is wearing a dark swimsuit. The text is overlaid in the center in a bold, dark blue font.

**A les Illes Balears,
podem dir que
actualment tenim un
turisme sostenible?**

A les Illes Balears, podem dir que actualment tenim un turisme sostenible?

- Característiques específiques segons cada espai turístic, si bé en termes generals es comparteixen alguns aspectes:
 - Tipologia majoritària: sol i platja.
 - Balearització

A les Illes Balears, podem dir que actualment tenim un turisme sostenible?

- Diversificació en productes concrets: cicloturisme, turisme cultural, senderisme, turisme gastronòmic, turisme sènior,...
- Marcada estacionalitat
- Capacitat de càrrega puntualment superada
- Creixement no sempre planificat
- Algunes tipologies de turista exclouen d'altres
- No sempre es té control de la imatge turística
- Monocultiu turístic

**A les Illes Balears,
podem aspirar a tenir un
turisme sostenible?**

A les Illes Balears, podem aspirar a tenir un turisme sostenible?

- Riquesa i diversitat de recursos.
- Experiència en el sector.
- Imprescindible tenir en compte els tres pilars de la sostenibilitat, i no prioritzar-ne un sobre els altres.
- Canvis fonamentals a dur a terme:
 - Apostar fermament per la diversificació.
 - Presa de decisions compartida entre tots els agents del sistema turístic.
 - Mesurar en termes qualitatius i no tant quantitatius.
 - La planificació turística va més enllà de les actuacions urbanístiques.
 - Redistribució i reinversió de beneficis generats pel turisme en el conjunt de la societat balear.

**Moltes
gràcies!**

